

Sygn. akt V.2 Ka 189/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Myśliwiec

Sędziowie: SSR del. Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Wandy Ostrowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2015 r.

sprawy:

B. H.

c.L. i G.

ur. (...) w K.

oskarżonej o przestępstwo z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 29 stycznia 2015r. sygn. akt II K 799/14

I.utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II.zasądza od oskarżonej B. H. na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. P. (P.) kwotę 420zł (czterysta dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

III.zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20zł (dwadzieścia złotych) i obciąża ją opłatą za II instancję w kwocie 30zł (trzydzieści złotych).

Sygn. akt. V.2 Ka 189/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Raciborzu wyrokiem z dnia 29.01.2015r. uznał oskarżoną B. H. za winną tego, że

- w dniu 06.09.2014r. w S. kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...) naruszyła nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że na skutek niedopełnienia obowiązku należytej obserwacji drogi oraz reakcji na dynamicznie zmieniający się układ sytuacyjny na drodze uderzyła przednim zderzakiem kierowanego przez siebie pojazdu w tylne koło prawidłowo jadącego rowerzysty M. Z. w wyniku czego spadł on korpusem swojego ciała na pokrywą silnika uderzając głową w górną część szyby czołowej i przedniej krawędzi czaszy dachu, a następnie spadł na jezdnię doznając ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 156 § 1 kk, tj. złamania wielokrotnego czaszki, twarzoczaszki z licznymi krwiakami przymózgowymi, krwiaka okolicy siodła tureckiego, krwawienia podpajęczynówkowego, licznych złamań żeber po stronie prawej, złamania szyjki kości udowej prawej i za to na podstawie art. 177 § 2 kk skazał ją na karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk Sąd wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata.

Na podstawie art. 71 § 1 kk Sąd wymierzył oskarżonej karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50,00 złotych.

Na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł od oskarżonej zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w kwocie 5.000 złotych na rzecz pokrzywdzonej B. P..

Na podstawie art. 42 § 1 kk orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku.

Na podstawie art. 63 § 2 kk zaliczył oskarżonej na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 06.09.2014r. do dnia 29.01.2015r.

Na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. P. kwotę 420,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie art. 230 § 2 kpk zarządził zwrot pokrzywdzonej B. P. zabezpieczonego do sprawy roweru – opisanego w wykazie dowodów rzeczowych k. 64, poz. 1.

Na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe obejmujące wydatki w kwocie 934,08 złotych i opłatę w kwocie 450,00 złotych.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się oskarżona B. H.. Zaskarżyła wyrok w części co do pkt. 4 i 7. Nie zgodziła się z orzeczeniem o zasądzeniu od niej na rzecz siostry zmarłego pokrzywdzonego B. P. kwoty 5000 zł. tytułem zadośćuczynienia (sama użyła określenia nawiązka). Zaskarżyła również orzeczenie o zasądzeniu od niej na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez B. P.. Zarzuciła iż nawiązka nie wchodzi w skład masy spadkowej w związku z czym spadkobiercy nie mogą dochodzić jej przed sądem oraz to, że B. P. występowała w procesie „prawem kaduka” Oskarżona mimo, iż wyrok został wydany w trybie art. 335 kpk, i wyraziła zgodę na jego wydanie, w apelacji wniosła o jego uchylenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

W pierwszym rzędzie, zauważyć wypada, że istotnie imieniem pokrzywdzonego M. Z. w dniu 16 grudnia 2014r. złożono wniosek o zasądzenie nawiązki w kwocie 5.000 zł na jego rzecz. W związku z powyższym Sąd meriti zobligowany był - stosownie do przepisu art. 46 § 1 i 2 k.k. - do odniesienia się do przedmiotowego wniosku. Sytuacja w przedmiotowej sprawie była o tyle skomplikowana, że pokrzywdzony zmarł zanim zapadł nieprawomocny wyrok. Śmierć pokrzywdzonego uniemożliwiała orzeczenie na jego rzecz nawiązki z art. 46 § 2 k.k., bowiem beneficjentem tej nawiązki może być tylko pokrzywdzony. Stanowisko to można uznać za ugruntowane w orzecznictwie.

Jednakże w odniesieniu do żądania odszkodowania z § 1 art. 46 k.k. ustawodawca uprawnienie do złożenia stosownego żądania odszkodowania (i zadośćuczynienia) daje nie tylko pokrzywdzonemu, ale i innym osobom uprawnionym

bez zastrzeżenia, iżby to odszkodowanie mogło być zasądzone wyłącznie na rzecz pokrzywdzonego. Wskazuje to na trafność decyzji Sądu Rejonowego co do konieczności zastosowania w realiach przedmiotowej sprawy art. 52 k.p.k. i odebrania stosownego oświadczenia od osoby najbliższej zmarłego. Problematyce tej prof. T. G., sędzia Sądu Najwyższego, poświęcił publikację w Przeglądzie Sądowym (styczeń 2009, str 48-58) zatytułowaną "Zobowiązanie sprawcy przestępstwa do naprawienia szkody lub uiszczenia nawiązki w trybie art. 46 k.k.", która mimo pewnych zmian stanu prawnego, tak w zakresie uprawnionego do złożenia wniosku, jak i beneficjentów (z odesłaniem do przepisów prawa cywilnego), zachowała swoją aktualność. Zatem to przepisy prawa cywilnego mają zastosowanie do materialnoprawnych podstaw orzekania w trybie art. 46 § 1 k.k. - z zastrzeżeniem wyjątków tam wskazanych - w tym także poprzez art. 922 § 1 k.c. w odniesieniu do szkody (materialnej) wyrządzonej zmarłemu pokrzywdzonemu, decydować będą o beneficjencie. Art. 446 § 4 kc stanowi natomiast wprost: „Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.” Sąd karny stosuje reguły prawa cywilnego wydając orzeczenia w oparciu o normy art. 46 kk.

Zgodnie natomiast z art. 52 § 1 kpk w razie śmierci pokrzywdzonego prawa które by mu przysługiwały mogą wykonywać osoby najbliższe. Osobami najbliższymi zgodnie z art. 115 § 11 kk jest między innymi rodzeństwo. Zatem B. P. jako rodzona siostra zmarłego pokrzywdzonego M. Z. (mieli oni oboje wspólnych rodziców) mogła wstąpić do sprawy po śmierci swego brata i wykonywać prawa, które jemu by przysługiwały.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w pkt. 4 wyroku nie jest dotknięte obrazą prawa materialnego – art. 46 § 1 kk. Jak wykazano wyżej B. P. jako osoba najbliższa dla zmarłego pokrzywdzonego była uprawnioną osobą, na rzecz której Sąd był uprawniony (a w zasadzie wobec skutecznego złożenia wniosku w trybie art. 46 § 1 kk) do zasądzenia stosownego zadośćuczynienia. Wniosek złożony przez B. P. był w pełni uzasadniony w zakresie w jakim zmierzał do zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę. Przeżyła ona przecież śmierć brata, który nie miał bliższej niż ona rodziny. Nie ulega wątpliwości, że śmierć bliskiej osoby wywołuje uczucie żalu smutku, przygnębienia i tęsknoty, uczucia są potęgowane świadomością, że utrata najbliższego jest nieodwracalna. Stąd też symboliczna kwota w postaci 5000 zł jako zadośćuczynienie za doznaną krzywdę z pewnością nie może uchodzić za kwotę wygórowaną, czy rażąco wysoką.

Ponieważ oskarżycielka posiłkowa ustanowiła w sprawie pełnomocnika, który reprezentował ją w procesie i poniosła koszty z tym związane niezasadny jest również zarzut oskarżonej w tym przedmiocie. Zgonie przecież z art. 627 kpk: „od skazanego w sprawach z oskarżenia publicznego sąd zasądza koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego”.

Z przedstawionych powodów zaskarżony wyrok utrzymano w mocy uznając zarzuty apelacji za całkowicie bezzasadne.

Jednocześnie po myśli art. 627 kpk zasądzone od oskarżonej na rzecz oskarżycielki posiłkowej B. P. kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym oraz obciążono ją na rzecz Skarbu państwa kosztami postępowania przed Sadem II instancji albowiem jej apelacja nie została uwzględniona.